

Herlev
Kommune

Tilsynsrapport 2023

Elverhuset

Pædagogisk tilsyn i Herlev Kommune

Pædagogisk tilsyn i Elverhuset 2023

Det pædagogiske tilsyn undersøger om målsætningerne for god pædagogisk praksis omsættes til handling i hverdagen. Formålet med tilsynet er at understøtte en løbende udvikling og forbedring af den pædagogiske kvalitet samt sikre at den pædagogiske kvalitet lever op til kravene i dagtilbudsloven.

Indhold:

- Om pædagogisk tilsyn i Herlev Kommune side 2
- Overordnet vurdering af den pædagogiske kvalitet i Elverhuset side 3
- Pædagogiske fokuspunkter for udvikling side 4
- Overordnet om KIDS-profilen for Elverhuset side 7
- Bilag 1: bestyrelsens bemærkninger side 8
- Bilag 2: dagtilbuddets plan for opfølgning på tilsynet side 10
- Den samlede KIDS-score udarbejdet på tilsynsbesøget side 11

Om pædagogiske tilsyn i Herlev Kommune

Kvaliteten af den pædagogiske praksis har betydning for børns trivsel, læring, dannelse og udvikling. I Herlev Kommune er det pædagogiske tilsyn en del af det arbejde, der sikrer og udvikler kvaliteten i dagtilbuddene. Tilsynet skal således medvirke til at understøtte den løbende udvikling af den pædagogiske kvalitet og samtidig sikre, at dagtilbuddene lever op til dagtilbudsloven og de målsætninger, der er fastsat i Herlev Kommune.

Tilsynene gennemføres af kommunens pædagogiske konsulenter, der vurderer den pædagogiske kvalitet på baggrund af

- Observationer og registreringer i et kriteriebaseret værktøj, KIDS
- Data omhandlende sygefravær, personalesammensætning og -omsætning
- Tidligere pædagogiske tilsyn

På baggrund af den samlede vurdering af den pædagogiske kvalitet placerer konsulenten dagtilbuddets indsats i én af følgende kategorier:

Vedligeholdelse af indsats	Tilpasning af indsats	Ny/ændret af indsats
<p>Det vil sige, at der arbejdes hensigtsmæssigt med børnenes udviklings-, trivsels-, lærings- og dannelsesmuligheder. Det betyder, at dagtilbuddets arbejde med at udvikle den pædagogiske kvalitet har sat tydelige spor i den pædagogiske praksis.</p> <p>I tilsynsrapporten fremhæves anbefalinger, der i et relevant omfang kan bidrage til et forsat arbejde med udvikling af den pædagogiske praksis.</p>	<p>Det vil sige, at der i dagtilbuddet arbejdes tilstrækkeligt med børnenes udviklings-, trivsels-, lærings- og dannelsesmuligheder. Der er dog behov for en tilpasning af indsatsen idet der i dagtilbuddet arbejdes med at skabe gode betingelser for børnene, men dette har ikke sat tydelige spor i den pædagogiske praksis.</p> <p>I tilsynsrapporten fremhæves i et relevant omfang anbefalinger til, hvordan dagtilbuddet skal tilpasse sin indsats.</p>	<p>Det vil sige, at der i dagtilbuddet ikke arbejdes tilstrækkeligt med børnenes udviklings-, trivsels-, lærings- og dannelsesmuligheder. Det betyder, at det pædagogiske indhold ikke lever op til formålsbestemmelserne og Herlev Kommunes politikker på området. Placeres et dagtilbuds pædagogiske kvalitet i denne kategori iværksættes et skærpet tilsyn idet der er konstateret en bekymring. Såfremt bekymringen er af alvorlig karakter, udarbejder forvaltningen ligeledes en handleplan, som en del af det skærpede tilsyn.</p>

For yderligere information om vurderingsgrundlag, tilsynsproces, observationsmetode, dialogmøder mv. henvises til rammer for tilsynet, som er tilgængelige på [herlev.dk](https://herlev.dk/borger/boern-unge-og-familier/dagtilbud/paedagogik-og-dagtilbud):
<https://herlev.dk/borger/boern-unge-og-familier/dagtilbud/paedagogik-og-dagtilbud>

Overordnet vurdering af den pædagogiske kvalitet i Elverhuset

Det anmeldte tilsynsbesøg er foretaget den 06/12/2022 med opfølgende faglig dialog 20/12/2022.

Kategori

Vedligeholdelse af indsats

Begrundelse

Det vurderes, at der i institutionen arbejdes reflekteret med den pædagogiske kvalitet. Dette afspejler sig i både personalets tilgang og handlinger samt børnenes respons på samme.

Elverhusets personale har en kærlig og omsorgsfuld tone i og om omkring børnene i institutionen. I Elverhuset er der plads til, at alle børn kan fordybe sig i aktiviteter i husets mange legezoner og på institutionens legeplads, som rummer forskellige legemuligheder, der både inviterer til lege med højt og lavt intensitetsniveau.

Det vurderes, at kvaliteten og mængden af interaktioner voksen-barn bærer præg af nærværende voksne, som følger børnenes initiativer og fortællinger. De voksne har et godt overblik over hverdagsrutiner, hvilket skaber en høj grad af tydelighed i praksis for både børn og voksne.

Herudover kan tilføjes, at personalets engagement i børnenes udvikling, trivsel, læring, dannelse og de grundlæggende værdier medbestemmelse og fri leg, fremstår som et bærende fundament i den daglige pædagogiske praksis.

Ovenstående elementer indikerer, at den pædagogiske kvalitet i Elverhuset er god. Stemningen i institutionen er tryk og børnene bliver mødt af mange kompetente voksne, der vægter børnenes trivsel højt. Det videre udviklingsarbejde af den pædagogiske praksis vil med fordel kunne tage udgangspunkt i tilsynsrapportens to anbefalinger; se mere i følgende afsnit. Det vurderes, at Elverhuset med en fortsat bevidst og reflekteret tilgang til det pædagogiske læringsmiljø, kan videreudvikle kvaliteten yderligere, således at den gode kvalitet kan observeres på alle stuer dagen igennem.

Elverhuset har haft et ønske om at arbejde med den tidligere tilsynsrapport, men har grundet udskiftning i ledelsen ikke arbejdet målrettet med tilsynsrapportens anbefalinger. Ved sidste tilsynsrapport lå Elverhuset i kategorien 'vedligeholdelse af indsats' og derfor giver det manglende arbejde med anbefalingerne ikke anledning til bekymring.

Der er i Elverhuset på nuværende tidspunkt allerede planlagt temadage for det pædagogiske personale med fokus på relationsopbygning. Der er en ambition om at arbejde med et fælles børnesyn, så personalet kan fortsætte det gode arbejde med børnene og opbygge et fælles ståsted for udvikling af den pædagogiske praksis.

I Elverhuset arbejdes der allerede på at zoome ind på den fælles pædagogiske praksis med blandt andet 'Skema til handling'. Skema til handling er et redskab til selvevaluering, der understøtter arbejdet med den styrkede pædagogiske læreplan. Det pædagogiske personale har fokus på prøvehandling i praksis, der har til formål at justere den allerede gode pædagogiske kvalitet i Elverhuset. Elverhuset indført aldersopdelte grupper på tværs af både vuggestuen og børnehaven,

der fungerer som en fast organisering én gang om ugen med henblik på at skabe fællesskab på tværs af stuerne.

Af KIDS' vurderingen fremgår det, at parameteret Relationer under tilsynet scores lavest (se evt. side 7). Scoren er ikke et udtryk for lav kvalitet, men et udtryk for en opmærksomhed, som med fordel kan kædes sammen med et af de anbefalede udviklingspunkter "Organisering af de voksne med henblik på inddragelse i fælles lege og på børn i udsatte positioner", se mere i afsnittet om KIDS-vurderingen.

KIDS-profilen viser, at kvaliteten af læringsmiljøet i Elverhuset samlet set kan karakteriseres som værende god. Derfor er opgaven i Elverhuset at arbejde med at fastholde den høje kvalitet, samt at have fokus på at skabe udvikling i den nuværende pædagogiske praksis.

Pædagogiske fokuspunkter for udvikling

Idet der er behov for vedligeholdelse af indsats, er der behov for, at Elverhuset arbejder med følgende fokuspunkter. Fokuspunkterne er en del af vurderingen.

I dette afsnit fremhæves to fokusområder som konsulenten på baggrund af observationer og den faglige dialog anbefaler, at Elverhuset kan arbejde med for at skabe yderligere udvikling i den pædagogiske praksis. Nedenstående punkter går på tværs af det fysiske og sociale lærings- og udviklingsmiljø, som Elverhuset tilbyder børnene.

1: Organisering af de voksne med henblik på inddragelse i fælles lege og på børn i udsatte positioner

Det vurderes, at de voksne generelt udviser stor omsorg og nærhed for børnene på stuerne i Elverhuset. De voksnes placering og overblik på stuerne kan være afgørende for udvidelse af legegrupper og en særlig opmærksomhed på særligt udsatte børn i børnegruppen. Elverhuset imødekommer helt overordnet børnenes motivation for opstart af nye aktiviteter og leg.

På dagen for tilsynet kunne observeres flere tidspunkter, hvor mange børn intuitivt greb ud efter legetøj og selv igangsatte aktiviteter. Under tilsynsbesøget observeres der samtidig flere eksempler på situationer, hvor ikke alle børn er en aktiv del af fællesskabet. Der observeres desuden situationer, hvor ikke alle børn har en rolle i de igangværende lege. Opsummerende skal personalet i Elverhuset have en større opmærksom på børnefællesskaberne.

Mange børn har af og til brug for hjælp til at finde ind i lege eller til at blive en del af det sociale fællesskab. Det vurderes, at såfremt Elverhuset sætter fokus på at understøtte alle børns strategier til at indgå i leg vil den pædagogiske kvalitet løftes yderligere. Det handler om at hjælpe børn ind i de sociale fællesskaber, uanset om disse formes i løbet af børnenes egne lege eller i samspil med de voksne.

Elverhusets personale fordrer lege og aktiviteter, hvor der er plads til fordybelse og ro. Det er under tilsynet observeret, at der i mindre grad inviteres til lege med mere end et deltagende barn og dermed et fokus på fællesskab børnene imellem. De børn, der har nemt ved at være dem selv og fordybe sig, bliver hurtigt aktiveret af personalet, hvorimod de børn, der har behov for hjælp til at opstarte lege med de andre børn, har vanskeligere ved at befærde sig på stuerne.

Et øget fokus på at danne små børnefællesskaber i dagligdagens lege og aktiviteter vil muligvis hjælpe de børn i gang, som ikke naturligt finder på en leg selv. Det pædagogiske personale kunne med fordel organisere sig på en måde på stuen, så der i højere grad inviteres ind til små fælleslege med henblik på at skabe gode børnefællesskaber. Dertil anbefales det, at det pædagogiske personale skaber en opmærksomhed på at placere sig mere hensigtsmæssigt på stuerne og indbyrdes lave aftaler om, hvilke voksne der igangsætter hvilke aktiviteter. En øget opmærksomhed på dette vil give mulighed for, at de voksne skaber et større overblik over hvilke børn, der har behov for ekstra støtte til leg og relationer samt fordele børnene mere ligeligt på stuerne. Det er observeret, at de voksne på enkelte stuer har organiseret sig på en måde, som til tider virkede uhensigtsmæssigt i forhold til, hvem der havde brug for ekstra voksenstøtte i løbet af dagen.

På dagen for tilsynet observeres engagerede voksne, der i samtaler med børnene i meget høj grad følger barnets spor. De voksne holder øjenkontakt med børnene i deres samtaler og er tilgængelige for børnene. På tilsynsbesøget er det observeret, at enkelte børn har det med at gå under de voksnes "radar". Børn, der i det store børnefællesskab på stuen gør sig mindre bemærkede, er i større risiko for at blive overset af de voksne på stuen. Det er både observeret på Elverhusets legeplads og ude på stuerne.

En tydelighed i, hvor de voksne organiserer sig i løbet af dagen, vil muligvis give anledning til at spotte de børn, der almindeligvis gør sig mindre bemærket. Et øget fokus på at interagere med netop denne børnegruppe, vil styrke børnenes allerede gode relationer til de voksne og skabe rum for børnenes udviklingspotentialer i de store børnefællesskaber.

På baggrund af ovenstående anbefales det:

- At lederen og personalet sammen drøfter, hvordan man gør det nemmere for alle børn at deltage i lege og aktiviteter, og hvordan flere børn inviteres og støttes til inddragelse i fællesskabet
- At lederen og personalet drøfter, hvordan de i dagligdagen etablerer aktiviteter og lege med henblik på inklusion og socialt samspil
- At lederen og personalet sammen drøfter, hvordan det pædagogiske personale organiserer sig mest hensigtsmæssigt på stuerne i løbet af en dag, så særligt de børn, der befinder sig i udsatte positioner både inviteres mere med ind i aktiviteter og så børnene fordeles bedre ud mellem de voksne

2: Sammenhæng i institutionen på tværs af stuer

Elverhuset er på nuværende tidspunkt inddelt i 3 vuggestuegrupper og 3 børnehavegrupper. På dagen for tilsynsbesøget er der på alle institutionens stuer observeret perioder med god pædagogisk kvalitet.

I Elverhuset taler personalet til børnene i børnehøjde og med omsorg guider børnene i forskellige aktiviteter og samtaler. Det er på tilsynsdagen ikke observeret, at de voksne taler "over hovedet på børnene" og der er generelt en god stemning på alle stuer i Elverhuset.

Der kunne på dagene for tilsynet imidlertid observeres variationer i den pædagogiske praksis fra stue til stue. Dagligdagssituationer, relationer til børnene, aktiviteter og leg støttet af de voksne fungerede rigtigt godt på nogle stuer, mens dette havde mere udfordrende vilkår på andre stuer.

Specielt kunne der observeres god rammesætning og organisering på nogle stuer, mens dette var mindre tydeligt på andre stuer. På enkelte stuer er der observeret, at det pædagogiske personale i mindre grad har afstemt deres roller med hinanden. Samtidig er der set en lille gruppe børn, der i længere perioder har leget alene og ikke er blevet kontaktet af voksne.

På tilsynsdagen er der observeret pædagogik af meget høj kvalitet. Det ses blandt andet ved sansende motoriklege, fordybende lege med fokus på sprogudvikling samt udnyttelse af institutionens forskellige værksteder. Det er observeret, at den pædagogiske praksis fungerer godt på stuer, når personalet har en gensidig tydelig kommunikation (både verbalt og nonverbalt), er opmærksomme på børnenes kropslighed og når rammerne for enten aktiviteter eller daglige rutiner er tydelige for både børn og voksne.

Der er på dagen for tilsynet observeret mange episoder, hvor pædagogen har sat sig ned på gulvet for at påbegynde en leg eller på anden vis vist interesse for børnenes legeunivers i børnehøjde. Ved disse observationer har pædagogen talt et tydeligt sprog, sat sig ned på gulvet med børnene og været kropslig overfor børnene. Der er på dagen også observeret enkelte episoder, hvor pædagoger vender ryggen til børnene, når de taler til dem og at børnenes perspektiver derved ikke anerkendes.

Der er et stort potentiale i, at personalet på tværs af stuer videndeler, erfaringsudveksler og arbejder med en evalueringskultur for hele daginstitutionen.

På baggrund af ovenstående anbefales det:

- At lederen og personalet sammen drøfter, hvilke pædagogiske udfordringer personalet oplever i deres dagligdag på stuerne
- At lederen og personalet sammen drøfter, hvordan og hvorfor der i Elverhuset er stor variation på den pædagogiske kvalitet på de forskellige stuer

Ved det efterfølgende dialogmøde er det tydeligt, hvordan Elverhuset udviser stort engagement og forståelse for konsulentens observationer og eksempler. Lederen og det faglige fyrtårn er i den efterfølgende dialog opsat på at vedligeholde den pædagogiske kvalitet i Elverhuset og inddrage de to fokuspunkter i en pædagogisk udvikling.

Overordnet om KIDS-profilen for Elverhuset

Observationerne under tilsynsbesøget er foretaget ud fra det kriteriebaserede observationsmateriale KIDS, som bruges til at vurdere børnenes betingelser for læring og udvikling. Den samlede score i KIDS hviler både på det, som kunne iagttages og på det, som ikke kunne iagttages under tilsynsbesøget.

Som en del af det pædagogiske tilsyn registreres praksis i KIDS' tre parametre: Fysiske omgivelser, Relationer og Leg og aktivitet.

Den samlede score for Elverhuset fremgår af nedenstående tabel.

	Lavest mulige score	Højest mulige score	Score	%
1. Fysiske omgivelser	22	110	94	85,5
Indendørs	12	60	47	78,3
Udendørs/legeplads	10	50	47	94
2. Relationer	21	105	78	74,3
3. Leg og aktivitet	27	135	109	80,7
I alt	70	350	281	

Inden for hvert parameter er en række udsagn med handlinger, som scores fra 1 til 5, og hvor en høj score er udtryk for høj kvalitet inden for hvert parameter.

I Elverhuset er den samlede score på 281 ud af i alt 350, som den højest mulige score. Dette er en score, der er udtryk for, at der i forhold til de fysiske omgivelser og leg og aktivitet er god kvalitet. Under Relationer scorer Elverhuset lavest, men dette er ikke udslagsgivende for den samlede placering i kategorien 'vedligeholdelse af indsats'. Dog kalder det på, at der i Elverhuset vil være et behov for at undersøge netop dette parameter med henblik på pædagogisk udvikling i institutionen.

Opgaven i Elverhuset er derfor at fortsætte den positive udvikling af arbejdet med de fysiske omgivelser og leg og aktiviteter. Samtidig er opgaven at sætte fokus på det pædagogiske arbejde omhandlende relationer med et særligt blik på fællesskab samt inddragelse og etablering af inkluderende aktiviteter og lege. Heri er der et stort potentiale for at løfte den generelle pædagogiske kvalitet.

Bilag 1: bestyrelsens bemærkninger

Forældrebestyrelsen mødtes den 11. januar 2023 for at drøfte og komme med bemærkninger til tilsynsrapporten 2023 for Elverhuset.

Elverhuset har de seneste år været igennem en hård periode med mange og korte ledelsesskift samt fravær af ledelse i en periode. Alligevel har dagligdagen fungeret, og vores børn har haft det fint. I sommer startede vores nye leder, som har et fantastisk børnesyn. Vores nye leder har gode intentioner og kompetencer til at arbejde videre med den pædagogiske læreplan og foretage de tilpasninger og justeringer, der skal til for at sætte de bedste rammer for vores børn.

Ved gennemlæsning af tilsynsrapporten genkender vi mange af de gode observationer, der er beskrevet. Elverhuset har generelt en rigtig god pædagogik med et godt børnesyn og en god kontakt mellem barn og voksen. Derudover er det et hus med fantastiske rammer og mange gode muligheder for udfoldelse og leg, både indendørs og udendørs.

En af fokusområderne fra tilsynsrapporten er en sammenhæng i institutionen på tværs af stuerne. I forældrebestyrelsen mener vi, at det er vigtigt, at der er en fælles linje og forståelse for, hvordan der bedrives pædagogik i Elverhuset. Det er vigtigt, at det pædagogiske fundament og de pædagogiske rammer er ens for alle børn i huset, så ingen børn er stillet bedre eller ringere end andre børn, uanset hvilken stue de er tilknyttet. Tilrettelæggelsen af pædagogikken på de enkelte stuer bør dog tage højde for den børnegruppe der er tilknyttet, da alle børn er forskellige. Det er vores opfattelse, at der tages højde for dette. Det er vores forståelse, at der i Elverhuset allerede er igangsat initiativer og arbejde med fokus på et mere ensartet pædagogisk fundament for hele huset.

Det andet fokusområde i tilsynsrapporten er fokus på inddragelse i fælles lege og på børn i udsatte positioner. Vi mener, at det er vigtigt, at alle børn bliver set og inkluderet i fællesskabet. Det er også her vores vurdering, at Elverhuset generelt er gode til at se og rumme alle børn og give plads til forskelligheder og behov. Vi kan derfor kun genkende beskrivelsen om børn uden for fællesskabet i mindre grad. Der arbejdes i mange forskellige fællesskaber i Elverhuset, hvilket er med til at give børnene mulighed for at have et tilhørsforhold i forskellige grupper. Derudover bliver der iværksat handling, hvis konkrete relationer bøvler, så alle børn kan føle sig trygge og inkluderede. Som eksempel herpå kan nævnes, at der pt. er tilknyttet en fuldtids PPR-pædagogstilling til Elverhuset med fokus på specialpædagogik og inklusion på en konkret stue. Vi har desuden fået oplyst, at inklusion og fællesskab altid er i fokus, og at der i hverdagen er zooms på leg, deltagelse og inklusion.

Elverhuset er et hus med gamle og stolte traditioner. Meget af personalet har været ansat i mange år og har stor erfaring og kompetence. På trods af Coronapandemi, langtidssygemeldinger og andre udfordringer, er det vores opfattelse, at der nu er en relativ stabil medarbejdergruppe med faste voksne, der kan være med til at give et godt og trygt fundament for børnene i hverdagen. Vi er glade for den gode og dygtige personalegruppe samt ledelse, og sætter pris på det gode samarbejde mellem Elverhuset og forældrebestyrelsen.

Vi mener, at tilsynsrapportens observationer og konklusion er tilfredsstillende og i de fleste tilfælde afspejler de oplevelser og erfaringer vi selv har med Elverhuset, og den pædagogiske praksis. På trods af, at Elverhuset har fået en lidt lavere KIDS score end sidste år, mener vi ikke, at der er nogen bekymrende forhold. En lavere KIDS-score er alt andet lige, hvad man må forvente for en institution, der har været udfordret på manglende fast ledelse i en længere periode. Vi ved, at der arbejdes med børnesyn og de omtalte fokusområder, og vi føler os fortsat trygge i og stolte over at have vores børn i Elverhuset.

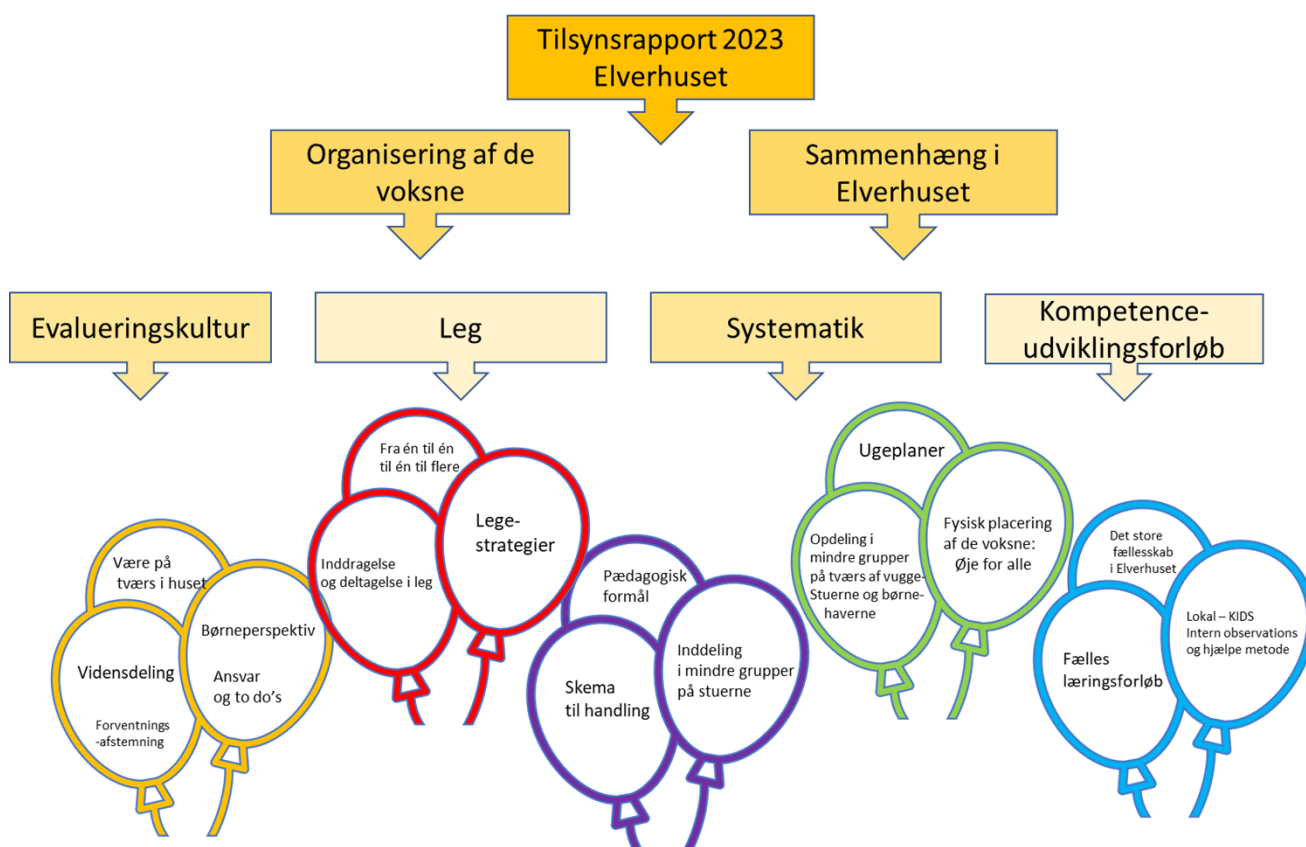
Bilag 2: Elverhusets plan for opfølgning på tilsynet

For at vedligeholde og udvikle den gode pædagogiske kvalitet i Elverhuset, vil vi i det følgende vise hvordan de to fokuspunkter medtænkes og inddrages i det fremadrettede udviklingsarbejde.

Fokuspunkterne "organisering af de voksne" & "sammenhæng i institutionen" samt anbefalingerne hertil, vil blive løftet overordnet for hele Elverhuset ind i et forestående kompetenceudviklingsforløb; *Få et fælles pædagogisk hverdagsprog og et styrket pædagogisk og fagligt fundament* - gennem dette kompetenceforløb sikres der en styrkelse af den grundlæggende sammenhæng i Elverhuset.

Endvidere er der forventning om at kompetenceforløbet vil kaste flere gevinster af sig, i form af redskaber til hele personalegruppen til at give det nye børnesyn, med de anerkendende tilgange, liv i hverdagen samt redskaber til at styrke arbejdsfællesskabet med en kultur hvor man tør kigge på egen og hinandens praksis og finde nye veje. Kompetenceudviklingsforløbet vil aktivt forløbe i hele 2023.

Sideløbende med kompetenceforløbet vil vi arbejde med forskellige processer som vil understøtte fokuspunkternes tematikker og anbefalingerne ud i praksisnære tiltag, så som helt konkrete prøve-balloner (-handlinger).

KIDS

KVALITETSUDVIKLING I DAGINSTITUTIONER

2. reviderede udgave

INDIVIDUEL RAPPORT

UNDERSØGELSE: Pædagogisk tilsyn 2023, Elverhuset

INSTITUTION: Elverhuset

INSTITUTIONSTYPE: Aldersintegreret 0-6 år

INFORMANT: Pædagogisk konsulent

RAPPORT UDSKREVET: 06-02-2023

Denne rapport indeholder:

- Opgørelsesskema
- Vurdering af de 9 områder
- Vurderingsark

Ud fra de forskellige oversigter kan du se, på hvilke områder der er scoret hhv. højt eller lavt i forhold til lavest og højest mulige score og derefter gå tilbage til enkelte områder og se, ved hvilke items der er scoret højt og lavt. På den måde kan spørgsmålene bruges som refleksionsspørgsmål, der kan pege fremad i arbejdet med at forbedre kvaliteten i daginstitutionen. I manualen *KIDS – kvalitetsudvikling i daginstitutioner 2. reviderede udgave* kan du få mere baggrundsviden, læse mere om de forskellige områder og se litteraturlisten, der kan være nyttig i det videre arbejde.

Opgørelsesskema

	Lavest mulige score	Højest mulige score	Score	%
1. Fysiske omgivelser	22	110	94	85,5
Indendørs	12	60	47	78,3
Udendørs/legeplads	10	50	47	94
2. Relationer	21	105	78	74,3
3. Leg og aktivitet	27	135	109	80,7
Ialt	70	350	281	

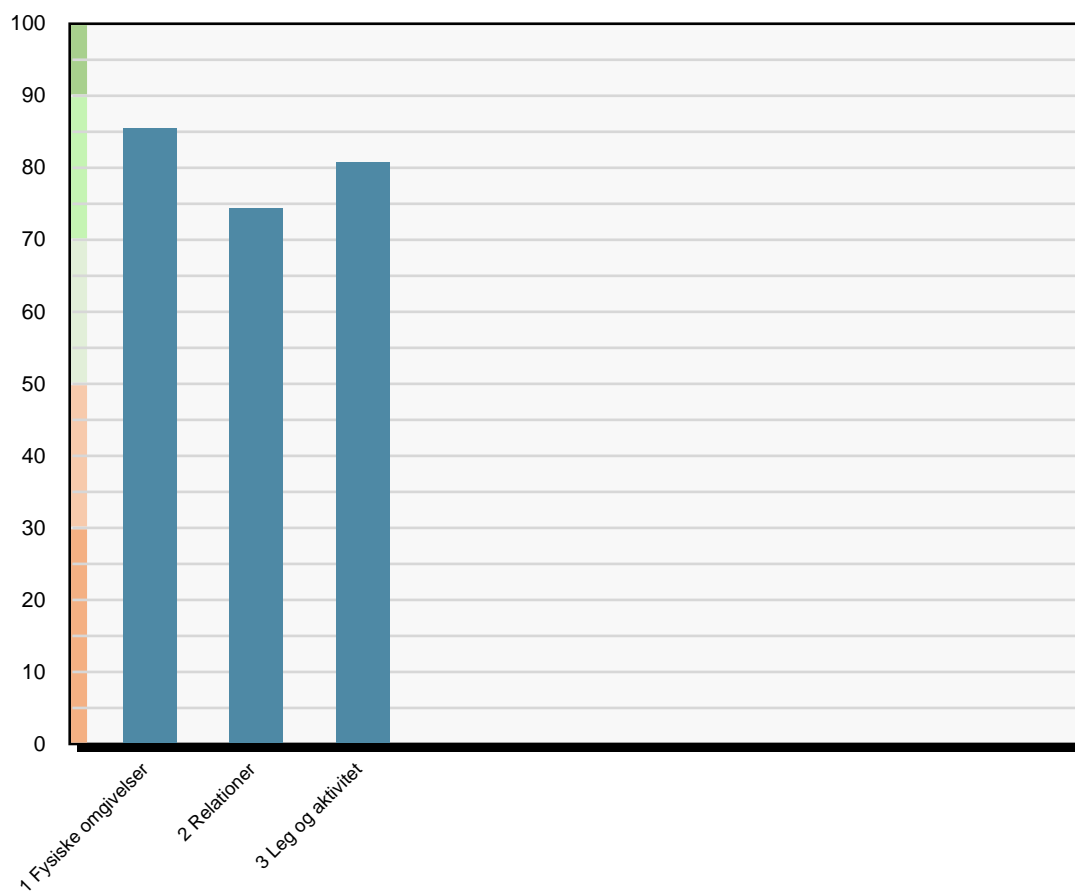
Vejledende retningslinjer for scoren

Herunder ses vejledende retningslinjer for, hvordan du vurderer institutionens kvalitet, ud fra procentvise scorere.

Procentvis score	Vurdering	Farvekode
90-100 %	Fremragende kvalitet	
70-90 %	God kvalitet	
50-70 %	Tilstrækkelig kvalitet	
30-50 %	Utilstrækkelig kvalitet	
0-30 %	Ringe kvalitet	

Vurdering af de 9 områder

% af maximal score

Vurderingsark

FYSISKE OMGIVELSER

1.A. INDENDØRS

1.1. Rum i rummet - indendørs Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.				
Rummet er ikke opdelt, ud over med borde og stole. Der er legetøj og materialer i reoler ved væggene.	Der er nogle enkelte muligheder for, at børnene og pædagogerne kan fordele sig og danne rum i rummet for samvær og aktiviteter, fx opdelt med reoler eller andre rumdelere.	Der er enten rum, børnene kan fordele sig i, eller rummet er inddelt, så det giver mulighed for en god fordeling af børn og voksne i forhold til antallet af børn.		
1	2	3	4	5

1.2. Områder til højt og lavt aktivitetsniveau - indendørs Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.				
Der er ikke områder, hvor børnene kan være aktive, og samtidig områder, hvor børnene kan være i ro.	Der er nogle steder, hvor man kan være aktiv, og hvor man kan finde ro.	Der er balance mellem steder, hvor der sker mange ting, og steder, hvor børnene kan være i fred og finde ro.		
1	2	3	4	5

1.3. Forstyrrelser - indendørs Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.				
Det er ikke muligt at have aktiviteter, uden at de forstyrres af andres aktiviteter.	Der er nogle områder, hvor der er mulighed for at have aktiviteter, uden at de forstyrres af andre.	Der er mulighed for at have aktiviteter uden at blive forstyrret af andres aktiviteter.		
1	2	3	4	5

1.4. Tematiserede legeområder - indendørs Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.				
Der er ikke tematiserede legeområder.	Der er nogle (4-5) tematiserede legeområder (fx dukkekrog, køkkenområde, konstruktionsområde).	Der er mange (over 6) gode, afgrænsede og tematiserede legeområder, hvor børnene kan lege.		
1	2	3	4	5

1.5. Understøtter rummet legen? - indendørs Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.				
Der er ikke tilstrækkelige materialer/legetøj til rådighed for børnenes leg (her tænkes også på figurer og andet tilbehør til borge, skibe, dukkehuse osv. Der er fx borge, men ingen figurer).	Der er legetøj og materialer til rådighed for børnene.	Der er tilstrækkeligt alders- og kønsrelevant legetøj og materialer til rådighed for børnene.		

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

1.6. Tilgængelighed for børnene - indendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Meget legetøj og mange materialer er ikke i børnehøjde, så børnene selv kan tage det i anvendelse.	Nogle materialer (ca. halvdelen) er i børnehøjde. Andre materialer (fx spil, puslespil, maling, farver m.v.) er uden for børnenes rækkevidde, så børnene skal bede pædagogerne om dem.	Materialer og legetøj er tilgængelige for børnene, så de ikke behøver bede pædagogerne om dem.		
1	2	3	4	5

1.7. Aktiviteter og tydelighed - indendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Rummene er indrettet, så det er utydeligt for børnene, hvad de må og kan.	Der er enkelte steder, hvor det er tydeligt for børnene, hvad de må og kan.	Der er tydelighed i rummene, så børnene ved, hvad de må og kan, fx „her er man stille“, „her læser man“, „her kan man være mere fysisk aktiv“.		
1	2	3	4	5

1.8. Er rummene indbydende? - indendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Der er rodet og fx stolet op og ikke klargjort til dagen.	Der er gjort klar til dagen, fx stolet ned, men legetøj og materialer er ikke stillet indbydende op.	Der er gjort klar til dagen. Legetøj og materialer er stillet indbydende op, så børnene inspireres til lege og aktiviteter.		
1	2	3	4	5

1.9. Rum og æstetik - indendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Rummene virker nedslidte.	Rummene er nogenlunde vedligeholdte.	Rummene er indbydende og velholdte.		
1	2	3	4	5

1.10. Materialer og legetøj - indendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Materialer og legetøj er triste og uindbydende.	Legetøj og materialer er delvist vedligeholdte (ca. halvdelen).	Materialer og legetøj er velholdte og intakte.		
1	2	3	4	5

1.11. Værksteder - indendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Der er ingen pædagogiske værksteder i institutionen. Når der skal være værkstedslignende aktiviteter, skal det planlægges.	Der er nogle pædagogiske værksteder i institutionen, fx træværksted, maleværksted eller bageværksted, men der er kun adgang for børnene, når det er planlagt.	Institutionen råder over pædagogiske værksteder, der er åbne og tilgængelige.		
1	2	3	4	5

1.12. Antal børn i grupperum - indendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Der er mere end 26 børnehavebørn i grupperummet. Der er mere end 14 vuggestuebørn i grupperummet.	Der er 22-24 børnehavebørn i grupperummet. Der er 11-12 vuggestuebørn i grupperummet.	Der er under 20 børnehavebørn i grupperummet. Der er under 10 vuggestuebørn i grupperummet.		
1	2	3	4	5

1.B. UDENDØRS/LEGEPLADS

1.13. Lege med fysisk udfoldelse og rolige lege – udendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Der er ikke områder, hvor børnene kan være fysisk aktive, og samtidig områder, hvor børnene kan lege mere rolige lege.	Der er nogle områder, hvor børnene kan være fysisk aktive, og områder, hvor de kan lege rolige lege.	Der er balance mellem steder, hvor der sker mange ting, og steder, hvor børnene kan lege roligt.		
1	2	3	4	5

1.14. Legesteder – udendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Der er ikke tilstrækkeligt med legesteder til rådighed i forhold til antallet af børn.	Der er nogle få (4-5) gode og klargjorte legesteder, men ikke tilstrækkeligt til antallet af børn.	Der er tilstrækkeligt (over 6) med gode og klargjorte legesteder til rådighed i forhold til antallet af børn.		
1	2	3	4	5

1.15. Områder til højt og lavt aktivitetsniveau – udendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Der er ikke områder, hvor børnene kan være aktive, og samtidig områder, hvor børnene kan være i ro.	Der er nogle områder, hvor børnene kan være aktive, og nogle områder, hvor børnene kan finde ro.	Der er balance mellem steder, hvor der sker mange ting, og steder, hvor børnene kan være i fred og finde ro.		
1	2	3	4	5

1.16. Forstyrrelser – udendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Det er ikke muligt at have aktiviteter, uden at de forstyrres af andres aktiviteter.	Der er nogle steder, hvor der er mulighed for at have aktiviteter, uden at de forstyrres af andre.	Der er mulighed for at have aktiviteter uden at blive forstyrret af andres aktiviteter.		
1	2	3	4	5

1.17. Tematiserede legeområder – udendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Der er ikke tematiserede legeområder.	Der er nogle (4-5) tematiserede legeområder (fx cykel-/kørebane, sandkasse, huse, legetårn).	Der er mange (over 6) gode, afgrænsede og tematiserede legeområder, hvor børnene kan lege.		
1	2	3	4	5

1.18. Lege- og aktivitetsformer – udendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Der er ikke mulighed for varierede legeformer på legepladsen.	Legepladsen lægger overvejende vægt på aktiviteter og lege med fysisk udfoldelse. Der er enkelte områder til rollelege (fx sandkasse med hus).	Legepladsen understøtter forskellige legeformer: fysisk udfordrende lege, rollelege, konstruktionslege og regellege.		
1	2	3	4	5

1.19. Muligheder for at bruge kroppen – udendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Der er begrænsede muligheder for at bruge kroppen alsidigt.	Der er enkelte muligheder for at bruge kroppen på forskellige måder.	Der er mulighed for lege og aktiviteter, der udfordrer børnene og giver mulighed for at udvikle kroppen på mange forskellige måder, fx spille bold, cykle, klatre, rutsje og gynges.		
1	2	3	4	5

1.20. Understøtter legepladsen legen? – udendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Der er ikke tilstrækkelige materialer/legetøj til rådighed for børnenes leg (fx spande, skovle, cykler, dukker og biler).	Der er legetøj og materialer til rådighed for børnene.	Der er tilstrækkeligt alders- og kønsrelevant legetøj og materialer til rådighed for alle børnene.		
1	2	3	4	5

1.21. Aktiviteter og tydelighed – udendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Legepladsen er indrettet, så det er utydeligt for børnene, hvad de må og kan.	Der er enkelte steder, hvor det er tydeligt for børnene, hvad de må og kan.	Der er tydelighed i legepladsen, så børnene ved, hvad de må og kan, fx „her kan man spille bold“ og „her kan man klatre“.		
1	2	3	4	5

1.22. Vuggestue og børnehave – udendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Vuggestue og børnehaver råder ikke over hver sin legeplads.	Vuggestuebørn og børnehavebørn leger på samme legeplads, men med tydelig afgrænsning og aldersrelevant legetøj og legesteder.	Vuggestue og børnehaver råder over hver sin legeplads, der er indrettet aldersrelevant.		
1	2	3	4	5

RELATIONER

Barn-voksen-relationen

2.1. Samspil ved modtagelse eller afsked med børnene

Pædagogen retter sin opmærksomhed på børnene, hilser imødekomme og anvender børnenes navne, hjælper børnene med at sige godmorgen/farvel og støtter børnene i en god overgang mellem hjem og daginstitution.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

2.2. Samspelet mellem pædagogerne og børnene

Pædagogerne er imødekomme og lydhøre over for børnene.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

2.3. Kommunikation om oplevelser

Pædagogerne taler med børnene om deres oplevelser og følger „børnenes spor“.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

2.4. Pædagogernes interesse for børnene

Samværet bærer præg af interesse for børnene.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

2.5. Pædagogerne møder barnet som individ

Der er tydeligt lagt vægt på, at pædagogerne kender hvert enkelt barn som en lille person og forholder sig til det enkelte barn. Pædagogerne møder ikke det enkelte barn som blot en del af en gruppe.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

2.6. Underkendelse af barnets perspektiv

Barnets perspektiv underkendes. Pædagogen reagerer med regulering og/eller irettesættelse.

Sjældent (5)	Af og til (4)	Jævnligt (3)	Ofte (2)	Næsten altid (1)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

2.7. Underkendelse af barnets perspektiv

Barnets perspektiv underkendes. Pædagogen reagerer med tvang og/eller skæld ud.

Sjældent (5)	Af og til (4)	Jævnligt (3)	Ofte (2)	Næsten altid (1)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

2.8. Tilknytning og støtte

Pædagogen er til rådighed og tilbyder sin hjælp, når barnet er ude af sig selv følelsesmæssigt, fx vred, bange, usikker eller ked af det.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

2.9. Pædagogens sensitivitet

Pædagogen er i sit samspil med det enkelte barn opmærksom på barnets kropslige og sproglige kommunikation om dets behov, oplevelser, intentioner, følelser og på, hvordan barnet har det.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

2.10. Bekræftelse

Pædagogen sætter ord på for at understøtte barnets behov, oplevelser, følelser og intentioner og for at undersøge, om hun har forstået barnet korrekt, dvs. i overensstemmelse med barnets egne oplevelser.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

2.11. Pædagogens respons

Pædagogens sprog og handling er tilpasset barnets udtryk og viser, at hun har forstået barnets perspektiv.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

2.12. Opmærksomhed på alle børn

Pædagogen er opmærksom på – og tager kontakt til – alle børn.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

2.13. Kommunikation

Pædagogens engagement og kommunikation er rettet mod børnene snarere end mod de andre voksne.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

2.14. Pædagogen møder børnene ud fra deres alder og udvikling

Pædagogen kommunikerer med børnene i overensstemmelse med deres alder og udviklingsmæssige forudsætninger.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

Pædagogens støtte til børnenes indbyrdes relationer og venskaber

2.15. Opmærksomhed på børnenes fællesskab

Pædagogen understøtter børnenes muligheder for at knytte sig til andre børn og danne venskaber.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

2.16. Hjælp til at indgå i sociale samspil

Pædagogen hjælper børnene til at forstå og indgå i sociale samspil og fællesskaber i situationer, hvor de kommer til at handle impulsivt, i stedet for at irrettesætte eller skælde ud.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

2.17. Hjælp til inddragelse

Pædagogen hjælper de børn, der enten sidder passivt, ikke selv formår at komme ind i legen, går formålsløst rundt eller kommer til at forstyrre legen for andre, med at komme ind i eller vedligeholde en leg eller konstruktiv aktivitet.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

2.18. Opmærksomhed på alle børns deltagelse

Pædagogen er opmærksom på at inddrage alle børn i fællesskabet, også børn i udsatte positioner.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

2.19. Etablering af aktiviteter og lege med henblik på inklusion

Pædagogen igangsætter forskellige lege og aktiviteter, hvor flere børn kan deltage, og som inkluderer alle børn i fællesskabet.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

2.20. Pædagogen som forbillede

Pædagogen er et godt forbillede for børnene, er troværdig og taler venligt og med en god tone.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

2.21. Pædagogens hjælp til konfliktløsning

Pædagogen hjælper i konflikter, som børnene ikke selv kan løse, ved at tale om, hvad der skete. Pædagogen lytter til børnenes verbale og nonverbale udtryk for deres følelser og oplevelser og inddrager disse i løsningen.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

LEG OG AKTIVITET

Børneinitieret leg og aktiviteter

3.1. Legeformer

Der er adgang til forskellige legeformer i institutionen: rolleleg, regelleg, konstruktionsleg og fysisk udfordrende leg.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.2. Mulighed for at fortsætte legen

Børnene har mulighed for at lade legetøjet blive stående, så de kan fortsætte legen senere eller næste dag.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.3. Mulighed for længerevarende lege

Børnene har mulighed for længerevarende lege uden at blive afbrudt.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.4. Intensitet og engagement i legen

Pædagogen skaber vilkår for legen, så børnene indgår i gode og berigende legeoplevelser med hinanden.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.5. Intensitet og engagement i legen

Hvor ofte har børnene fordybet leg, der varer længere end 30 minutter for børnehavebørn og alderssvarende for vuggestuebørn?

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.6. Beskyttelse af legen

Pædagogen er opmærksom på at beskytte legen ved ikke at afbryde en god leg, og ved at sørge for, at andre børn ikke bryder ind i legen (fx fordi de gerne vil være med eller forstyrrer, driller eller løber tværs igennem legeområdet).

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

Voksnes støtte til børnenes leg

3.7. Deltagelse i forskellige legeformer

Pædagogen er aktiv i forhold til at tilbyde børnene at deltage i forskellige legeformer.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.8. Intensitet og engagement i legen

Hvor ofte tilbyder pædagogen barnet engagerede og længerevarende samspil om det fælles tredje?

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.9. Facilitering af lege

Sætter pædagogen lege i gang i de forskellige legeområder?

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.10. Udfordre leg

Pædagogen er aktiv i forhold til at facilitere og udfordre legen, hvis der er behov for det, fx i forhold til at støtte børn, der har svært ved at lege.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.11. Støtte til inddragelse i fællesskabet

Pædagogen giver plads til og understøtter børnenes lege og aktiviteter på måder, der giver mulighed for at inddrage alle børn i børnefællesskabet.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

Vokseninitieret leg og aktiviteter

3.12. Vokseninitierede aktiviteter

Pædagogerne tilbyder børnene forskelligartede aktiviteter.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.13. Aldersrelevante aktiviteter

Er de vokseninitierede aktiviteter aldersrelevante?

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.14. Alsidige tilbud

Der er en stor bredde i tilbud til børnene, så alle børn kan finde aktiviteter, der motiverer dem.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.15. Aktiviteter og engagement

Børnene er engagerede og synes at opleve aktiviteter som meningsfulde.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.16. Opmærksomhed over for børnenes perspektiv i aktiviteter

Pædagogen gennemfører aktiviteten som planlagt uafhængigt af børnenes perspektiv.

Sjældent (5)	Af og til (4)	Jævnligt (3)	Ofte (2)	Næsten altid (1)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.17. Indflydelse på aktiviteter

Pædagogen indretter og forandrer aktiviteten i forhold til børnenes engagement og motivation.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.18. Indflydelse på aktiviteter

Det er muligt for børnene at vælge mellem at deltage i de vokseninitierede aktiviteter og at engagere sig i noget andet.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.19. Opmærksomhed på børn i udsatte positioner

Pædagogen er opmærksom på at inddrage børn i udsatte positioner i de vokseninitierede aktiviteter.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.20. Fordeling af børnene

Der er en god fordeling af børnene i aktiviteterne.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.21. Gruppestørrelse

De planlagte aktiviteter er tilpasset til gruppestørrelsen.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.22. Aktiviteter og køn

De planlagte aktiviteter appellerer til begge køn.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.23. Aktiviteter og fordybelse

Aktiviteterne giver mulighed for en fordybet kontakt med børnene.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.24. Aktiviteter og kommunikation

Aktiviteterne giver mulighed for, at børnene kan få fordybende samtaler med en voksen, som de kender godt.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.25. Aktiviteter og erfaringsdannelse

Aktiviteterne er varierede, så de giver børnene mulighed for en bred erfaringsdannelse.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.26. Aktiviteter og udtryksformer

Aktiviteterne giver børnene mulighed for at eksperimentere med forskellige udtryksformer.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.27. Børnenes engagement i aktiviteterne

Pædagogerne er imødekommende over for børnenes initiativer og følger deres engagement.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------